

Regeling rente bijzondere rekeningen gerechtsdeurwaarders

Regeling van de Staatssecretaris van Justitie houdende voorschriften betreffende de berekening en uitkering van de rente, toegevoegd aan de bijzondere rekeningen van gerechtsdeurwaarders (Regeling rente bijzondere rekeningen gerechtsdeurwaarders)

9 juli 2001/Nr. 5107251/801

De Staatssecretaris van Justitie, Gelet op artikel 19, zevende lid, van de Gerechtsdeurwaarderswet,

Besluit:

Artikel 1

Tenzij de gerechtsdeurwaarder en de rechthebbende schriftelijk anders zijn overeengekomen, wordt de aan het aandeel van de rechthebbende op de bijzondere rekening of rekeningen toegevoegde rente zo snel mogelijk, doch uiterlijk gelijk met het aandeel aan de rechthebbende uitgekeerd.

Artikel 2

De rente wordt berekend aan de hand van het rentepercentage dat in het normale economische verkeer, mede gelet op het gemiddelde bedrag op de bijzondere rekening of rekeningen, gebruikelijk is.

Artikel 3

1. Indien het aandeel van de rechthebbende op de bijzondere rekening of rekeningen bij aanvang van iedere eerste dag van twee opeenvolgende maanden hoger is dan € 500, wordt de rente per maand berekend over de helft van de som van het aandeel bij aanvang van genoemde dagen.
2. Voor de toepassing van het eerste lid, wordt bij de vaststelling van de hoogte van het aandeel niet betrokken het aandeel van de rechthebbende in ontvangen bedragen, voor zover dat aandeel aan de rechthebbende is uitgekeerd binnen vijf dagen nadat het bedrag op de bijzondere rekening of rekeningen is ontvangen.
3. Voor de toepassing van het eerste lid, wordt de rente die gedurende enige maand over het aandeel van de rechthebbende is gekweekt, geacht

aan dat aandeel te zijn toegevoegd op de tweede dag van de dag van de daarop volgende maand.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op het aandeel van de rechthebbende in ontvangen bedragen groter dan € 10.000, dat niet aan de rechthebbende is uitgekeerd binnen vijf dagen nadat het bedrag op de bijzondere rekening of rekeningen is ontvangen. In dat geval wordt de rente berekend over de periode waarin het aandeel van de rechthebbende blijktens de valuta-data op de bijzondere rekening of rekeningen heeft gestaan.
5. Onverminderd het vierde lid behoeft over de voorafgaande maand geen rente te worden berekend, indien het aandeel van de rechthebbende op de bijzondere rekening of rekeningen bij aanvang van de eerste dag van de maand lager is dan of gelijk is aan € 500.

Artikel 4

Zodra de hoogte daarvan vaststaat, wordt de gerechtsdeurwaarder rechthebbende op rentegelden die:
a. op grond van artikel 3 niet worden uitgekeerd, of
b. zijn gekweekt over saldi die hij op grond van de opdrachtverlening kan verrekenen en heeft verrekend.

Artikel 5

Artikel 3 blijft buiten toepassing op het aandeel van de rechthebbende dat is ontvangen op een afzonderlijke bijzondere rekening die uitsluitend bestemd is voor gelden die de gerechtsdeurwaarder in verband met zijn werkzaamheden ten behoeve van een individuele rechthebbende onder zich neemt.

Artikel 6

De bedragen van € 500 in artikel 3, eerste en vijfde lid, en van € 10.000 in artikel 3, vierde lid, gelden met ingang van 1 januari 2002. Tot 1 januari 2002 gelden bedragen van f 1101,86 onderscheidenlijk f 22.037,10.

Artikel 7

Dit besluit treedt in werking op het

tijdstip waarop artikel 19 van de Gerechtsdeurwaarderswet in werking treedt.

Artikel 8

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling rente bijzondere rekeningen gerechtsdeurwaarders.

's-Gravenhage, 9 juli 2001.

De Staatssecretaris van Justitie,
N.A. Kalsbeek.

Toelichting

Algemeen

De gerechtsdeurwaarder is een professionele opdrachtnemer. Een zeer groot deel van de hem verstrekte opdrachten strekken er (mede) toe dat hij gelden ten behoeve van derden int en tot en met het tijdstip van de uitkering beheert. Deze gelden worden ingevolge artikel 19 van de Gerechtsdeurwaarderswet (verder: de wet) gestort op een bijzondere rekening. Aan het saldo op die bijzondere rekening wordt door de kredietinstelling de over deze gelden gekweekte rente toegevoegd. Het vorderingsrecht dat voortvloeit uit de bijzondere rekening(en) behoort aan de gezamenlijke rechthebbenden. Artikel 19, zevende lid, van de wet schrijft voor dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld met betrekking tot de wijze van berekening en uitkering van de rente, en dat een bedrag wordt vastgesteld waaronder geen rente door de gerechtsdeurwaarder aan de rechthebbende verschuldigd is. De onderhavige regeling strekt tot uitvoering daarvan.

Daarbij geldt als uitgangspunt dat de rente die wordt gekweekt over de gelden die de gerechtsdeurwaarder ten behoeve van derden onder zich heeft, daadwerkelijk aan de rechthebbenden wordt afgedragen en dat de gerechtsdeurwaarder in beginsel financieel voordeel noch nadeel ondervindt van de rente die aan het saldo wordt toegevoegd. Dat afdrachtbeginsel is in artikel 19 van de wet verankerd. Voorts dient het aandeel op de bijzondere rekening zo snel mogelijk

door de gerechtsdeurwaarder aan de rechthebbende te worden uitgekeerd. De gerechtsdeurwaarder heeft immers geen belang om derdengelden langer te beheren dan uit praktische overwegingen strikt noodzakelijk is, en voorkomt met tijdige uitkering bovendien de toevoeging van substantiële en voor afdracht in aanmerking komende rente. Verder past hem als beroepsmatig opererende opdrachtnemer bij het beheer van de hem toevertrouwde gelden de zorgvuldigheid om met de kredietinstelling een rente te bedingen die in het normale economische verkeer gebruikelijk is. Dat geldt met name bij hogere bedragen die in korte tijd aanzienlijke rente genereren en bij bedragen die langere tijd worden beheerd.

Kenmerkend voor de gerechtsdeurwaarderspraktijk is dat een grote hoeveelheid kleine bedragen gedurende korte tijd op de bijzondere rekening staan. Deze kleine bedragen worden gestort door debiteuren ten behoeve van de opdrachtgevers (rechthebbenden) van de gerechtsdeurwaarder. Met deze opdrachtgevers rekent de gerechtsdeurwaarder periodiek (gesaldeerd) af. Daarnaast zijn, behoudens andersluidende afspraken tussen de gerechtsdeurwaarder en de kredietinstelling, fluctuaties in de door de kredietinstellingen feitelijk gehanteerde rente een gegeven. Het is op dit moment praktisch ondoenlijk om zonder speciale computerapplicaties, waarover in de gerechtsdeurwaarderspraktijk vooralsnog niet wordt beschikt, (op dagbasis) de daadwerkelijk aan het aandeel van iedere individuele rechthebbende toegevoegde rente te berekenen. Deze praktische bezwaren kunnen slechts gedeeltelijk – met name bij grote belangen in incidentele opdrachten en structurele opdrachten voor dezelfde opdrachtgever – worden ondervangen door ten behoeve van individuele rechthebbenden een afzonderlijke rekening te openen. In de overige gevallen kan aan deze praktische bezwaren het hoofd worden geboden door een beperkte periode vast te stellen waarbinnen de rente onder omstandigheden niet hoeft te worden berekend en voor de overige gevallen een eenvoudige regeling te treffen op basis van het gemiddelde (totale) saldo per rechthebbende over een vaste periode. Mede door de technische beletselen die op dit moment nog aanwezig zijn, heeft de

onderhavige regeling een tijdelijk karakter en zal zij op enig moment waarop voldoende ervaring is opgedaan worden aangepast.

Rente die ingevolge de onderhavige regeling niet hoeft te worden vergoed, kan nochtans een rol spelen bij de onderhandelingen tussen de gerechtsdeurwaarder en de opdrachtgever over het tarief waartegen de gerechtsdeurwaarder de verlangde handeling zal verrichten.

De rente wordt berekend over het aandeel van de rechthebbende. Daaronder wordt verstaan het totale bedrag dat de gerechtsdeurwaarder ten behoeve van de iedere individuele opdrachtgever beheert. Ook ingeval van meerdere opdrachten door een enkele opdrachtgever zal derhalve slechts sprake zijn van één aandeel per rechthebbende. Daarbij is nog van belang dat ook de gerechtsdeurwaarder zelf tot de kring van rechthebbenden kan behoren. Het is gebruikelijk dat gerechtsdeurwaarders incasseren met inbegrip van alle op de vordering drukkende kosten, die de opdrachtgever in rekening brengt bij de debiteur. Ter zake van het incasseren ontstaat, naast een verplichting om de geïncasseerde gelden af te dragen, een vordering op de opdrachtgever. Debiteuren zullen hun betalingen naar de bijzondere rekening moeten overmaken. Wanneer de gerechtsdeurwaarder de vordering incasseert met inbegrip van alle kosten, komen de daarop vallende kosten in feite uiteindelijk aan de gerechtsdeurwaarder zelf toe. Deze gelden mag hij, uiteraard na 'uitsplitsing' en op grond van de terzake gemaakte afspraken met de opdrachtgever, naar de kantoorrekening overboeken, zodat op de derdenrekening resteert het bedrag ter hoogte van de vordering die aan de opdrachtgever toekomt. Indien 'uitsplitsing' niet direct, maar tussentijds of bij eindafrekening plaatsvindt heeft de gerechtsdeurwaarder zelf een aandeel in de vordering voortvloeiende uit de bijzondere rekening.

Artikel 1

In overeenstemming met het hierboven vermelde uitgangspunt dat het aandeel van de rechthebbende zo spoedig mogelijk aan de rechthebbende dient te worden uitgekeerd, bepaalt artikel 1 dat de over het aandeel van de rechthebbende gekweekte

rente zo snel mogelijk, doch uiterlijk gelijk met het aandeel aan de rechthebbende wordt uitgekeerd.

Aangezien de – met name grote institutionele – opdrachtgever in een voorkomend geval de te zijnen behoeve geïnde gelden periodiek uitgekeerd wenst te krijgen, is de mogelijkheid daartoe niet uitgesloten. Wel dienen de rechthebbende en gerechtsdeurwaarder dat nadrukkelijk en – mede in het belang van het financiële toezicht – schriftelijk te zijn overeengekomen. Ten overvloede zij er op gewezen dat een dergelijke overeenkomst de gerechtsdeurwaarder niet ontslaat van de verplichting om de rente te berekenen en uit te keren.

Artikel 2

Artikel 2 geeft een algemene regel over het rentepercentage dat de hoogte van de rente bepaalt. Gelet op de verschillen tussen de door de diverse kredietinstellingen gehanteerde rentepercentages, alsmede gelet op de fluctuaties in de rentestand, is het niet mogelijk in de onderhavige regeling een vast rentepercentage te noemen, zonder daarmee het uitgangspunt aan te tasten dat zo veel mogelijk de daadwerkelijk toegevoegde rente moet worden uitgekeerd. Ook is het vooralsnog bij gebreke aan de daarvoor noodzakelijke technische ondersteuning in de gerechtsdeurwaarderspraktijk niet realiseerbaar om de daadwerkelijk aan ieder van de vele kleine aandelen op de bijzondere rekening toegevoegde rente (op dagbasis) te berekenen. Het begrip 'rentepercentage dat in het normale economische verkeer [...] gebruikelijk is' komt hieraan tegemoet en staat toe dat rekening kan worden gehouden met de individuele omstandigheden van iedere gerechtsdeurwaarder. De gerechtsdeurwaarder kan met de kredietinstelling(en) afspraken maken die bij de specifieke situatie van zijn praktijk passen, waarbij onder meer betrokken kunnen worden de gemiddelde hoogte van het saldo op één of meer bijzondere rekening(en). Daarbij pas het de gerechtsdeurwaarder als professioneel opdrachtgever een marktconforme rente te bedingen.

Artikel 3

Artikel 3 geeft een algemene regel over het bedrag en de periode waarover de rente wordt berekend. Artikel 2 voorziet in het toepasselijke rente-

percentage. Artikel 3 voorziet in een eenvoudige berekeningswijze die aansluit bij de bestaande gerechtsdeurwaarderspraktijk. Uitgegaan wordt van het totale aandeel van de individuele rechthebbende, en niet van de individuele opdracht. Dat aandeel wordt maandelijks vastgesteld. In het algemeen zal de gerechtsdeurwaarder de rente bepalen aan de hand van de saldi per rechthebbende bij aanvang van de eerste dag van iedere maand.

Ingevolge het eerste lid wordt, indien het aandeel van de rechthebbende op de eerste dag van twee opeenvolgende maanden meer bedraagt dan € 500, over de tussenliggende maand de rente berekend. Omdat de saldi van iedere rechthebbende in die periode kunnen fluctueren, wordt de rente berekend over het gemiddelde saldo bij aanvang van iedere eerste dag van de twee opeenvolgende maanden. Opwaartse en neerwaartse mutaties in de hoogte van het aandeel in die maand, bijvoorbeeld omdat overeenkomstig de afspraken wordt uitgesplitst en uitgekeerd of ten behoeve van de rechthebbende wordt geïncasseerd, hebben derhalve geen invloed op de berekeningswijze.

Het tweede lid bepaalt dat het aandeel van de rechthebbende in bedragen, dat aan de rechthebbende is uitgekeerd binnen vijf dagen nadat het bedrag op de bijzondere rekening is ontvangen, buiten beschouwing blijft bij de berekening van het aandeel van de rechthebbende. Bij (zeer) grote bedragen, die in korte tijd een aanzienlijke rente genereren, zou het stelsel van het eerste lid het ongewenste gevolg hebben dat geen rente wordt berekend indien de grote bedragen niet met de nodige spoed worden uitgekeerd maar ook niet op de eerste dag van twee achtereenvolgende maanden op de bijzondere rekening staan. Het vierde lid voorziet voor dergelijke gevallen in een afzonderlijke regeling, waarbij de rente wordt berekend aan de hand van de periode waarin het daadwerkelijk op de bijzondere rekening heeft gestaan. Uit de valuta-data blijkt wanneer het desbetreffende aandeel is ontvangen en uitgekeerd en daarmee in welke periode het rentedragend is geweest.

Aangezien ook hier sprake is van renteberekening over het aandeel van de rechthebbende, ziet dit artikel niet op het aandeel dat de gerechtsdeurwaarder op grond van de met de rechthebbende gemaakte afspraken na 'uitsplitsing' toekomt. De lasten van de verhoudingsgewijs bewerkelijke rekenwijze aan de hand van de valutadata worden beperkt door de hoogte van het bedrag en de mogelijkheid om binnen vijf dagen uit te keren.

Daarnaast wordt gewezen op de mogelijkheden van 'uitsplitsing' en om met name bij incidentele hogere bedragen ten behoeve van de individuele rechthebbende een afzonderlijke rekening te openen.

Het derde lid bepaalt dat de rente die overeenkomstig het eerste lid is berekend, voor de toepassing van deze regeling geacht wordt aan het saldo te zijn toegevoegd op de tweede dag van de maand na de maand waarin die rente is gekweekt.

Het vijfde lid bepaalt tenslotte dat, onverminderd de regeling met betrekking tot de ontvangst van (zeer) grote bedragen (lid 4), geen rente hoeft te worden berekend over de voorafgaande maand, indien het aandeel van de rechthebbende op de aanvang van de eerste dag van enige maand een bedrag van € 500 niet overstijgt.

Artikel 4

Zonder nadere voorziening zouden de resterende rentegelden die niet worden uitgekeerd, voorgoed op de bijzondere rekening achterblijven omdat noch de gerechtsdeurwaarder noch een derde tot dat bedrag gerechtigd is. Artikel 4 strekt ertoe die situatie te voorkomen en voorziet in de mogelijkheid dat de gerechtsdeurwaarder gerechtigd wordt. Daarvoor is uiteraard, niet alleen in het belang van het financiële toezicht maar in het belang van de rechthebbende, vereist dat de hoogte van die gelden vast staat en bijvoorbeeld uit de jaarrekening, de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop blijkt. Onderdeel b ziet met name op de situatie waarin de gerechtsdeurwaarder zelf tot de rechthebbenden behoort. Het is gebruikelijk dat gerechtsdeurwaarders incasseren met inbegrip van alle op de vordering

drukkende kosten, die de opdrachtgever in rekening brengt bij de debiteur. Ter zake van het incasseren ontstaat naast een verplichting om de geïncasseerde gelden af te dragen een vordering op de opdrachtgever. Debiteuren van de opdrachtgever zullen hun betalingen, inclusief het schuldenaars-tarief ter gehele of gedeeltelijke afdekking van de kosten van de opdrachtgever, naar de bijzondere rekening moeten overmaken. De gerechtsdeurwaarder, die incasseert met inbegrip van de door de opdrachtgever te vergoeden kosten en honoraria, kan met de opdrachtgever overeenkomen dat hij de kosten na ontvangst van betalingen mag uitsplitsen, zodat deze tot zijn aandeel gaan behoren, niet rentegevend zijn en naar de kantoorekening kunnen worden overgeboekt. In dit kader kan, afhankelijk van de concrete afspraken die terzake tussen gerechtsdeurwaarder en met name de grotere (institutionele) opdrachtgevers zijn gemaakt, tevens worden gedacht aan de overeengekomen voorschotten. De hoogte van de voorschotten is tussen partijen vrij overeen te komen, doch is met betrekking tot ambtshandelingen ingevolge het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders, aan een maximum gebonden. Uiteraard dient ook zulks deugdelijk te worden geadministreerd en uit facturen te blijken.

Artikel 5

Indien ten behoeve van een individuele rechthebbende een afzonderlijke bijzondere rekening is geopend, is de berekening van de rente eenvoudig uit te voeren en bestaat er geen behoefte aan een regeling zoals die in artikel 3 is neergelegd. Artikel 5 bepaalt dan ook dat artikel 3 in dergelijke gevallen buiten toepassing blijft.